

5018
27.01.2020

- 24514

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 27.01.2020

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

HDP Siirt Milletvekili

Bir deprem ülkesi olan Türkiye’de çeşitli dönemlerde neticeleri çok acı olan depremler gerçekleşmiş, çok sayıda can kaybı yaşanmıştır. 1999 İstanbul depreminin acıları hala taptazedir. 17 Ağustos depreminin ardından binaların depreme dayanıklı olmadığı gerçeği ile yüzleşilmiş ve buna yönelik farkındalık oluşturulma çabaları gösterilmiştir. Yine deprem vergileri toplanarak olası depremlerde meydana gelebilecek zararların en aza indirgenmesi yönünde çalışmalar başlatılmış ve özel deprem sigortaları da böylece ülke gündemine girmiştir. Ancak buna rağmen hasarlı ve depreme dayanıklı olmadığı tespit edilen binalara yönelik sağlamlaştırma çalışmaları yapılmadığı gibi yeni yapılan binaların depreme dayanıklılığı da denetlenmemiştir. Kuşkusuz Van depreminde yaşananlar hala hafızalardadır ve soğuk havada binlerce yurttaş sokaklarda kalmış ve ciddi bir mağduriyet yaşanmıştır. Yine fay hattının hareketli olduğu ve İstanbul’da ileriki yıllarda büyük bir sarsıntının olacak bilim insanlarınca çoklukla ifade edilmiş olmasına rağmen Eylül ayında İstanbul’da gerçekleşen 5.8 ölçeğindeki depremde devlet tarafından gerekli önlemlerin hiçbirisinin alınmadığı bir kez daha ortaya çıkmıştır. Bu depremin ardından ülkenin çeşitli yerlerinde irili ufaklı çok sayıda sarsıntı yaşanmış olup bu konuda uzmanlar fay hatlarının hareket halinde olduğuna yönelik çeşitli açıklamalar yapmıştır. Fakat bu açıklamalara rağmen gerekli önlemlerin alınmadığı son olarak revize edildiği haliyle 7.0 şiddetinde yaşanan Elazığ depreminde yeniden gündeme gelmiştir. Okullarda, hastanelerde ve birçok kurumsal alanda dahi gerekli sağlamlaştırma çalışmaları yapılmadığı gibi kentsel dönüşüm adı altında gerçekleştirilen projelerde de sağlam konutlar inşa edilmemiştir. Pek çok kentte deprem

toplanma alanları oluşturulmadığı gibi İstanbul'da deprem toplanma alanları olarak kullanılabilecek durumdaki büyük parkların şantiyelere dönüştüğü ve 1999 Gölcük depremi sonrası belirlenen 470 yeni toplanma alanının günümüzde 77'ye düştüğü de kamuoyuna yansımış durumdadır. Hala ardı ardına gerçekleşen depremlerde insanlar sokak ortasında evlerine giremezken uygun toplanma alanlarının olmaması önemli bir sorun alanıdır. Yine Elazığ depreminde de yaşandığı üzere binaların sağlam olmadığı ve buna dair önlemler alınmadığı ortadadır. Malatya'da mühendislik fakültesi binasında oluşan derin yarıklar da kamu binalarında dahi sağlamlaştırma çalışmalarının yapılmadığını izah etmektedir. Şüphesiz Elazığ depreminin ardından Kızılay gibi derneklerin halktan parasal yardım amaçlı duyuruları geçmiş yıllarda toplanan deprem vergilerinin hangi amaç için kullanıldığı noktasında ciddi soru işaretleri yaratmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Geçmişinde büyük depremlerin yaşandığı Türkiye'de olası depremler için hangi çalışmalar yapılmıştır/yapılmaktadır?
- 2- İstanbul, Düzce, Van gibi çok büyük kayıplara sebep olan depremlerin ardından ve ülkede çeşitli fay hatları üzerinde büyük depremlerin yaşanacağına dair yapılan uyarılar bağlamında AFAD depreme yönelik hangi çalışmaları yürütmüştür/yürütmektedir?
- 3- Fay hatlarının hareketli olduğu ve büyük deprem beklenen bölgelerde binaların sağlamlaştırılması adına yahut daha da riskli ise yıkımına dair bir çalışma neden yürütülmemiştir?
- 4- Halihazırda depreme dayanıklı olmadığı tespit edilen kamu binaları ile diğer sair binaların sayısı nedir?
- 5- Depreme dayanıklı olmayan bina ruhsatları nasıl verilebilmiştir?
- 6- Depreme dayanıklı bina inşa etmeyen inşaat firmaları ile yetkililerine yönelik cezai işlem başlatılacak mıdır? Depreme dayanıklı bina yapılmamasında sorumluluğu bulunanlara ağır yaptırımlar uygulanmasına yönelik çalışmalar başlatılacak mıdır?
- 7- 17 Ağustos depreminin ardından uygulamaya giren deprem vergisi adı altında bugüne değin toplam kaç TL para toplanmıştır?
- 8- Deprem vergisi adı altında toplanılan paralar nerelere aktarılmıştır?
- 9- Neden deprem vergileri olası depremlere dönük önlemler alınmasında kullanılmamıştır?
- 10- Deprem vergilerinin depreme dönük önlemler için harcanmamasında sorumluluğu bulunanlar tespit edilecek ve yaptırım uygulanacak mıdır?
- 11- Ülke genelinde toplam kaç tane deprem toplanma alanı vardır? İllere göre sayı ve dağılım nedir? Cumhurbaşkanı tarafından onbinlerce deprem alanı olduğuna ilişkin açıklama kapsamında bu alanlar nerededir?

MSM

- 12- Türkiye genelinde 1999 sonrası oluşturulan deprem toplanma alanlarının kaç günümüzde mevcuttur? Ülke genelinde ne kadar deprem toplanma alanı üzerine inşaat yapılmıştır?
- 13- Türkiye genelinde yurttaşlar deprem toplanma alanlarının neresi olduğu hakkında bilgi sahibi midir?
- 14- Deprem toplanma alanlarına inşaat izni hangi gerekçeyle verilmiştir/verilmektedir?
- 15- İktidarınız ve iktidar partisine bağlı belediyeler deprem toplanma alanlarını kendi faydaları adına neden imara açmıştır? Bu suç değil midir?
- 16- Deprem riski altında olan bir ülkede öncelik yeni inşaatlar mıdır yoksa toplanma alanları mıdır?
- 17- AFAD tarafından belirlenen deprem riski altındaki iller hangileridir?
- 18- Olası bir depremde, oluşacak depremlerin büyüklüğü ve yıkıcılığı nazara alındığında can kaybı yaşanmaması adına hangi önlemler alınmaktadır? Bu konuda ne zaman bir açıklama yapacaksınız?
- 19- Okullar başta olmak üzere olası bir depremde neler yapılması gerektiğine ilişkin eğitim çalışmalarının yapılması gündeminizde midir?
- 20- Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı bölgelerde Türkçe bilmeyen yurttaşların kurtarılabilmesi için kurtarma çalışmalarına katılan personelin Kürtçe bilmesi şartı aranacak mıdır?
- 21- Depremin olası etkilerinin azaltılması ve gerekli ölçümlerin yapılması için AFAD'a ayrılan bütçe yeterli midir? Buna ilişkin bir çalışmanız olacak mıdır?
- 22- Elazığ depremi dolayısıyla yapılan yardımların bir kısmının engellenme gerekçesi nedir? Neden HDP il ve ilçe yönetimler tarafından organize edilen yardım paketlerini taşıyan araçların deprem bölgesine girişi engellenmektedir? Buna dair talimat kim tarafından hangi gerekçeyle verilmiştir? Neden halkın yardım alması mesele siyasilendirilerek engellenmektedir?
- 23- Neden Elazığ depreminin şiddeti konusunda yapılan açıklamalar çelişkilidir?
- 24- Neden halkın deprem endişesini azaltmaya dönük çalışmalar yapılmak yerine depreme dair paylaşım yapan kişiler hakkında soruşturma açılmaktadır? Depremden korkmak suç mudur?
- 25- Halihazırda kaç kişi hakkında soruşturma başlatılmıştır? Bu yöntemle amaçlanan nedir?